

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K, negyedévre 3 K, — f.
Videken „ 8 K, „ 4 K, 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint az udvarban.

A nagy felbuzdulás.

Az ország boldogulása.

Mindent ellenezünk, ami Magyarországot közelebb viszi Ausztriához, természetesen ellenezünk a pozsony—bécsi villamos vasutat is, noha nem sok jelentősége van, miután Pozsony és Bécs között rövidebb és gyorsabb összeköttetés van a magyar és az osztrák államvasutak kettős vágányu, gyorsvonatokjárta sinjein.

Amolyan csirke- és zöldségvasutáról van szó és ha egyébként mindenben szabadulhatnánk Ausztriától, bátran meg lehetne csinálni a villamos vasutat; nem esnék az országban semmi kár.

A mai többség azonban, úgy látszik, más véleményen van. Nyilván azt hiszi, hogy csak ettől a vasutól függ az ország boldogulása és ezen kívül Ausztriának megadhatunk mindent, például kiegészítést, kvótát, katonát, dalmát vasutat, bankot, külügyet stb. stb. Mindezek nélkül boldog a magyar, önálló, büszke és független. Mihelyt azonban Pozsony és Bécs között villamos járna, a magyar boldog-

talán, megalázott és meghódolt volna.

Mert csodás dolog ám az, hogy a kormány minden kérdésben le tudja szerelni az ellenzékét, csak ebben a csirkevasut kérdésében nem. Ausztriának több pénzt, több katonát, a magyaroknak szájkosarat — ezt mind megszavazzák, de a pozsonyi villamos vasutól megriadnak; ez az egyetlen ügy, mely képes a magyarokból hazafias felbuzdulást és komoly ellentállást kiváltani.

Honatyáink bizonyára a kérdésben szereplő villamos szótól hevülnek annyira fel. Ez az elektro vitalizer, az a villamos éltető, mely a politikailag ellankadt férfierőt hatalmas emelkedésre és ellentállásra duzzasztja.

S ezzel meg is kaptuk a módot, hogy összes politikai kérdéseinket hazafias és nemzeti szellemben oldhassuk meg. A kormány meghozhatja azt a csekély áldozatot, hogy minden törvényjavaslat címébe beveszi a villamosságot, pl. így:

Közös vámtarifa és villamosság,
Közös bank és villamosság,
Kvótamelés és villamosság,
Létszámemelés és villamosság,
Szájkosár és villamosság.

Ettől azután úgy megriadnak a honatyák, hogy többé semmi közös terhet, sem szájkosarat nem vállalnak és még dr. Wekerle is előre megmondhatja, hogy Magyarországról tovább nem lehet Ausztriának szállítani.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

A mai ülés a tegnapi pártkonferencia után váratlan meglepetést hozott. Az ellenzék leterrorizálása után a diszidensek véres háborút, kimélelen obstrukciót izentek meg a többségnek, ma pedig — korán délután befejeződött az ujoncjavaslat általános vitája.

— Mi ez? Meggondoltátok a dolgot — csipkedték a folyosón Lengyel Zoltánt a függetlenségi képviselőket.

— Ráérünk! — volt a válasz.

Annyi bizonyos, hogy a nemzetiségiek nem tulságosan mennek a harcba a kormány ellen.

A mai ülésen Justh Gyula elnökölt. Bejelentette, hogy Nagy Emil a házszabály-revizióra vonatkozó ismert indítványát bejegyezte a Ház indítványkönyvébe. Az indítvány megokolását péntekre tűzték ki. Bozók Árpád a szebenmegyei tanítók helyzete dolgában interpellációt jegyzett be.

Az ujoncjavaslatok.

Leitner Adolf: A hadsereg intézményének elvi ellensége.

1907. Tandjong tegloe (Ost-Borneo).

Indiai jegyzetek.

A Debreceni Újság olvasóinak Indiából.

„Dayak lakodalom“.

Ezuttal a Teuggaroengi Sultánság Koetei tartományában ütött kised expedíciók tanyát, ott, hol a széles Mahakam folyam méltóságos lassúsággal torkollik a sárga tükürű Jávai tengerbe. Csendes reggelen, mikor a felkelő nap első sugaraiban fürdő halászbárkák fehér vitorlái élénkítik csak a messze láthatárt, szokatlan, exotikus zenei hangok ütnek meg a kíváncsi kutató fülét. Hydop, a vén, sánta malay vezetőnk, akinek egyik lábát örökre megbénította a „buaja“ (krokodilus), készségesen siet a felvilágosítással: „Toehan! ada di sini kampong dayak“. Az egyik erdőlakó, nomád dayak törzs üdvözli gong-gongjaival a felkelő Nap Istent. Csakhamar alkalmunk nyílt a legmesszebb menő dayak vendégszeretet áldásaiban részesülni. Itt kell röviden megemlékeznem a dayakokról, amely kezdetleges, erdőlakó és részben nomád

törzs az „oloott“-tokkal egyetemben, a kultúra hullámpapásaitól nem érintve, barlangjaiban és hegyszakadékaiban — az emberiség gyermekkorát éli. A kampongokban (falvakban) letelepedettek részben szakitottak véres hagyományaikkal, amely főleg az ellenséges törzsbeli fejeinek gyűjtését írja elő. Emezeknél csak a törzsfőnök privilegiuma gyanánt tartja magát az ősi tradíció — amazoknak jellemzésére csak annyit — hogy legutóbb is a „Nederl. Petr. My.“ társaság három geológusának jól ápoltt koponyájával gyarapították győzelmi tropheumjaik sorozatát.

Mint említém, éppen lakodalmi ünnepekre érkezünk. Üdvözlésünket a „tabé-tabé“ szavak végnélküli ismételtetésével viszonozták. Nem éppen tulfeszített kíváncsisággal vizsgálatták ruházatunkat, fehér arszinünket, közben-közben tiszteletteljes pillantásokat lövelve fényes Manlicher karabélyainkra, amelyeknek závarzatán csillogva tört meg a vibráló hajnali napsugár. Nem mulasztottunk el némi körültekintést, a midőn helyet foglaltunk a szurtos atyafiak között, a kiknek ugyszólvá fedetlen teste legtalálhatóbban a Stollwerok-féle csokoládé rozsdás-barna színéhez hasonlítható.

Az áldozat — az „irau“ már kezdetét vette. A hatalmas „Bromo“ kedvezően fogadja az áldozatot. A leölt vaddisznó (dselenk) kihűlt teteme felé emelt tüzrakás sűrű, gomolygó füstszlopot bocsát az évszázados „mangrove“ fák örökzöld lombkoronája fölé. A fiatalokra boldog házas élet várakozik. Ezt jövendöl a „basir“-ok és a „ballians“-ok (papok és jósnők) a „sisik“ (?) madár repüléséből. Az áldozati láng előtt színes gyolocsal letakart, szépfonásu kosár, a „lembutan“, benne levágott csirkefej. Sajátságos szerepe van. Orthodox, — dayak hagyomány szerint — nászajándéku egy frissen levágott emberfej kell, hogy szerepeljen. A szerelmes dayak csodával határos nélkülözésekre képes egy ilyen véres szerelmi zálog megszerzése végett. Az a „sötét szempár“ egyre jobban égeti a lelkét. Hadjáratokat szerveznek a szomszédos törzsek ellen. S a szerelmes dayak vagy ott hagyja a saját fejét (szerelmes ember amugy is elveszti a fejét), vagy falu csuffjára üres kézzel jön haza. Ilyenkor egy női kötényt akasztanak elébe, annak jeléül, hogy méltatlan a „férfi“ névre. A dayak ifju pedig a szakállába mosolyogna — ha volna. Mert a szerelem utjai ezerfélék és a szerelem cselszövései kikutathatlanok, a mint azt a nagy próféta régen megírta vala.

Vagyonbukott Rózsa Ignác csödtömegétől (Kistemplom bazár) megvett női- és gyermek felöltők, blouzek, boák, sapkák, téli, tavaszi és nyári női és gyermek szalma kalapok, diszok, virágok a mai naptól kezdve becsáron alól is eladatnak. Az összes üzleti berendezés, bábok stb. egészben vagy részletenként is eladók. Az üzlet d. e. 9-12, d. u. 3-6-ig nyitva. Kaiapneműek, diszok minden elfogadható árban árusítatnak

MOLNÁR V. J. és TÁRSA

fióközlete.

Lengyel Zoltán: A Ház nem tanácskozó képes!

Az elnök: Ne méltóztassék a szónokot zavarni!

Lengyel Zoltán: Tessék megszámlálni a Házat!

Leitner Adolf: Hogy pedig az újoncjavaslatot, mint szükséges rosszat sem szavazza meg, annak oka az, hogy a javaslat tele van hibás közjogi kifejezésekkel. Nem elégszik meg a honvédelmi miniszter ígéretével, hogy a jövőben minden másképpen lesz. Indítványt nyújt be a hibás közjogi kifejezések kiküszöbölésére. A honvédség már rég nem a kedves magyar intézmény.

Bolgár Ferenc: Pedig megérdemelné, hogy az legyen!

Molnár Jenő: Ha nem verte volna vissza a Házat!

Leitner Adolf: A tisztekben hiányzik a demokrata szellem. Ezt a katonainnevelés ölte ki belőlük. Szól a párbaj intézménye ellen s kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el.

Az elnök: Következik?

A jegyző: Vlád Aurél!

Az elnök: Kíván valaki szólani? Ha nem kíván, a vitát bezárom. Következnek a zárószavak.

Moskovitz Iván előadó: Kéri a javaslat elfogadását.

Jekelfalussy Lajos: Visszaütasítja azokat a vádakot, melyeket egyes esetek miatt az egész hadseregére hárítanak. Ezt a véderő nem érdemli meg. Arra is reflektálni akar, hogy a hadügyminiszter miért írja magát tábornagynak? Hát ez a jól megérdemelt rangja. Nem vitatja, hogy a katonai perrendtartás nem szorul reformra, de e munka előtt sok közjogi kérdést kell még tisztázni. Az új perrendtartás kész és azzal hamar a Ház elé fog jönni a kormány. A párbajnak a társadalmi megszokás a rugója. Sok alaptalan állítás hangzott el. Védi a vezérkart s kijelenti, hogy sem a honvédségnél, sem a közös hadseregnél faji gyűlölet nincs. A hadi iskolákban sem tesznek különbséget a hallgatók között. A házassági óvadéka szükség van, a polgári életben sem mellőzik a hozományt, sőt ott még jobban keresik. Egy szegény hadnagy megelégszik 60-70.000 koronával is, többet nem is kíván. (Derűtség.) Kéri a javaslat elfogadását.

Az elnök: Az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után:

Lengyel Zoltán: Félremagyarozott szavai helyreigazítása címén szólalt fel.

Még Lengyel Zoltán, Molnár Jenő és Farkasházy Zsigmond beszéltek a javaslat ellen; ez utóbbi határozati javaslatát ajánlotta elfogadásra. Nyomban akart válaszolni Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter, de az elnök kérte, hogy válaszát holnap mondja el. Bozóky Árpád végül a szebenmegyei tanítók ügyében interpellált. A miniszter a vádakra szombaton felel.

Ezután a helyi érdektől vasutak dögához szólalt fel gróf Zselénszky Róbert. Kifogásolta, hogy egy cég monopolizálja a vasutat. Sztéryni József államtitkár tiltakozik ellene, mintha Kossuth nemzeti monopoliomot akarna csinálni az ügyből. Sztéryni József tiltakozik a felvetett vád ellen, mintha az államvasutak a magánvasutaknak konkurenciát csinálna. Nem a kormányon áll a konkurencia, neki pedig magának az az elve, hogy annak idején is kár volt nem az államvasutaknak megépíteni az arad-cesanádi vonalakat.

Az ülés három óra előtt véget ért.

A főrendiház ülése.

A főrendiház ma gróf Desseffy Aurél elnöklésével igen gyéren látogatott ülést tartott, melyen az elnök elparentálta a toszkánai herceget s elfogadták azt a nagy eseményt, amit a képviselőház az utolsó hetekben megszavazott.

A pénzügyminiszter jelentésének tárgyalásánál köszöntelepeknek a kincstár részére való megszerzése tárgyában gróf Zselénszky Róbert felszólalt s kifejtette, hogy nem helyes, hogy a kormány olyan vállalkozásokba bocsátkozik, melyekkel konkurenciát csinál a magánvállalkozásnak. Ezzel óriási közgazdasági kárt okoz, de az állam rossz iparúzó is. A kormány konkurenciájának tulajdonítja, hogy a Weitzer-féle gépgyár drága pénzen felállított lokomotív osztályát kénytelen volt leszerelni. Támadja az államvasutakat, melyeknél a fegyelmet gróf Battányi Tivadar, a produktivitást pedig a kormány teszi tönkre. Az államvasutak tehetlenségének tulajdonítja a múlt évi szénhiányt. A jelentést nem fogadja el.

Wekerle Sándor: Zselénszky Róbert támadását igazságtalannak mondja. Az államot iparvállalatoknál három szempont vezette: új iparágat teremteni, új piacokat ke-

resni s az árakat mérsékelni. Az államvasutakat megvédi.

Ezután a főrendek vita nélkül fogadták el a javaslatokat.

Ezután a legfőbb fegyelmi bíróság elnökeül gróf Almásy Imrét választották meg.

A hajtóka eltűnik.

Számozni fogják a bakákat.

A „közösek” gunyosan szoktak beszélni arról, hogyan különböztetik meg a honvéd ezredeket. A közös ezredeket ugyanis a hajtóka színe különbözteti meg egymástól, míg a honvédek a sapkájukon viselik ezredük számát.

Eppen ezért a közösek így szokták aposztrofálni a honvédeket:

— Hányadikán ült?

Ez a cölzás arra, hogy a katonai kenyérbe szintén benyomnak egy számot, mely a sütés napját jelzi. Nos, most a közös ezredeket is meg akarják számozni.

Az eddig használatos megkülönböztetés, a sokszínű hajtóka nem felel meg, mivel a világos hajtóka nagyon elüt az új ruhától. Ha a világoskék, fehér, szürke, rózsaszínű, sárga és narancsszínű hajtókat más színnel helyettesítik, hetven ezred részére kell új hajtókat rendszeresíteni.

De mivel a mai tarka hadsereg egyáltalán nem felel meg a modern harcászat elvének, valamennyi gyalogezrednek egy színű hajtókat adnak. Az új terv szerint a gyalogság meggyörsös, a vadászcsapat füzöld, az utász sötétzöld és az élelmezési csapat kék hajtókat kap.

Hogy az ezredeket mégis megkülönböztessék, a zubbony vállszalagjára és esetleg a sapka oldalára folverrják az ezred számát.

A gyalogsági tiszt egyenruháját is megváltoztatják. A bakatiszt a legénységhez hasonló szürke sapkát aranyrózsával, szürke zubbonyt és nadrágot és sárga bőrkamáslit kap. A sárga rojtos tábori öv helyett fekete befuttatott rövid kardot rendszeresítenek.

A hadügyminiszter az új tervezetet már a király elé terjesztette.

Mire való az áldozati csirke feje? Hogy: in effigie jelképezze a nászajándékot, nota bene ama közös emberi vonást, hogy halandó léleknek — még ha dayak is — egy ilyen fontos jelentőségű központi szerve lévén — arra tölle telhetőleg vigyáz!

A nap hátralevő része a lakoma előkészületeivel s harci játékok között telik el. Kormos üstökben kotyvasztják a „wantuak”-ot, ezt a kábitó, részegítő italt, melyet a ságpálma cukros nedvéből, arakból és érdei mézből állítanak elő, összefőzés útján. Benünköt száritott hallal (ikan kring), a „nanka blanda” édeskés, lisztes gyümölcsével és sóval kínáltak. Utóbbi konyha vegyeikk legkedvesebb eseméjük, mert ritkán jutnak hozzá, azonfelül a vendégbarátság jele. Néhány köteg pejakombo dohány felajánlásával vizonoztuk előzőkenységüket, amelyet bétellevelekbe csavargatva, azonnal és kifejező tetszésnyilvánítások között dugtak agyaraik közé. Az ünnepek javarésze az éjszaka tartamára volt tartogatva. Az este beköszönésével toronymagasságu tüzeket raktak. A nemesek, nemkülönbön a törzsfőnöki kar méltóságos pauseban foglal állást, sűrűn eregetve az „Upas” fa mérgével bevont nyilaikat a sziporkázó lángtengerbe. A „felsőges nép”, „mandau”-ival (oldalkés), „tam-

bangán”-jaival (paizs) és „sumpitán”-jaival (fuvó cső) hadonászva, fülszakgató, artikulatlan csataordításokban tör ki. Az olajjal szított, recsegő, lobogó tüzöszlop csakhamar különös, hatásában lebilincselő látványra veti vörhenyes, misztikus világát. A háttér sötétjéből riktó öltözékű menet bontakozik ki, élén a boldog jegyespárral. A nászruhát, a fátyolt és a mirtuszkoszorút a spektrum minden színében pompázó papagály- és pávatollak s az argus-fácán kiváló nagyságu evezőtollai helyettesítik. Kevésbé feltűnően vannak dekorálva az oldalt lépkedő örömszülék, a kik csak néhány sor színes üveg gyöngyfüzérnek kívánják tulajdonítani azt a kulturális jelentőségű szerepet, a melyet Éva anyánk példája óta, legalább is egy terjedelmesebb fügefalevél volt hivatva betölteni. A menet élén egy elaggott, vén nőcseléd: a hivatásának magaslátán álló, legkiválóbb jósnő: „ballians”. Magasra tartott jobbában egy eleven fekete kakas, baljában az élesre fent „mandau”. A menet után a dayak társadalom jövő nemzedéke, leendő oszlopi: a fülig maszatos, bokáig meztelen, purdészerű dayak-csemeték. Mindannyian örült ugrándozásban, táncolva. Hosszasan figyeltem ezt a „táncot . . .” és mintha halvány hasonlatosságot, némi közös vonást fedeztem volna

fel a dayakok őserdei, üvöltő, dervisszerű ugrándozása és a mi csillogó báltermeink parquetjén soupe-esárdást „lejtő” aranyifjaink műlégtornászata között . . . Mikor ugy ököl-lel csapkodják a padlót . . . Mikor ugy bokával rugnak a mestergeren’ — pardon, a csillárok folé . . . Talán kápráztak a szemeim . . .

A törzsfőnök egyetlen intésére lehull az áldozati kakas tarajos feje a jósnő kezében. A fiatalok mély tisztelettel járulnak elébe, hogy a frissen hulló vérről homlokukat, vállukat érintse. Az ünnepi lakomán ök nem vesznek részt. Egy álló hétig elvonulnak a világ szeme elől, hogy csak aztán, a szent mosakodások mezejítésére jelenjenek meg ismét. A tánc pedig folyik tovább, be a késő, bűvös novemberi éjszakába. A zenészek jobb ügyhöz méltó buzgalommal verik a „gong-gong”-okat, fujják a „lebu”-t, ezt a hasonlónévű dinnnyefaj száritott kérgéből faragott sajtáságos fuvóhangszert. Verik a „gamelán”-okat. S ez a lukullusi állapot mindaddig tart, a mig az érdemes muzsikuskok be nem rugnak.

Mi pedig elmélkedünk a látottak felett.

Julow Viktor.

Selyem-, bőr-, és lack- bálcipők
legnagyobb választékban és legolcsóbb árakban

Neumann Testvéreknél a Tiszapalotában

legnag
Telef

A zenekedvelők egyesületének első hangversenye.

Múltóbban aligha kezdhetné meg működését Debrecen trespéd társadalmának a kultúra után vágyódó, lelkes kis csoportja, mint a messze földön híres *Thomán-koncertek* három szereplőjének bemutatásával. Egy meglepő gyorsan hírnevessé vált énekművész, egy messze földön elismert művész és egy fényes jelenű, de még fényesebb jövőjű csodagyermek szereplésével indul meg az ezen évre tervezett négy koncert.

Thomán Istvánné, alig néhány éve, hogy a hangversenytermek dobogójára lépett s ma már a világjáró legnagyobb énekesnőkkel együtt emelgetik nevét, de nem párhuzamba vonva azokkal, hanem a legtöbbször felbőgölve, mert művészete nem hódol a hangversenytermekbe újabban becsémpészet irányzatnak: nem áll ez érzékiség szolgálatában, külső hatásokra sohasem törekszik, amit nyújt, az abszolút szép.

Az estély másik szereplője *Thomán István*. E név ma már nemcsak egy emelkedett lelkű művész neve, hanem annál több, ez már *programm!* Elég egyetlen egyszer hallani, hogy gondolkodás nélkül a legnagyobbak közé helyezük őt. Gazdag kedélyvilága, nemes lelkülete ott sugárzik minden hangján: értelmez, magyaráz, elbeszél. Suttog zongorája, mint az alkonyati szellő s lassankint színes képekkel tölti el képzeletünket; majd lenyűgöz fölényes erejével s ujjai alatt viharzanak az érchúrok. Nagyobb közvetlenséggel, több kifejezéssel senki sem szólaltatja meg ma a zongorát.

Thomán István Liszt Ferenc egyik legkedvesebb tanítványa volt, éveken keresztül. Tulajdonképpen a nagy zenefejedelem tette lehetővé, hogy a mester a zenei pályára lépessen, amennyiben atyját sajátkezűleg írott levelében valósággal kéri, hogy egyezzen bele abba, hogy fia hajlamát kövesse. *Thomán atya*, a kitűnő orvos minden áron ügyvédi pályán szerette volna látni fiát, de — hála *Liszt Ferenc* gondviselészerű beavatkozásának, a jogi studiumok lassankint végleg abba maradtak. Berlini első hangversenyéről a rettegett *Hanslick* és *Ehrlich* s az egész berlini sajtó a legnagyobb elismeréssel emlékeztek meg. Külföldi utja a díszesség folytonos láncolata volt. Nem csoda tehát, ha a királyi zeneakadémia sietett társul megnyerni az istenáldotta művészt.

Magyar zeneügyünk nagy szerencséje, hogy e kiváló férfiú éppen olyan eredményes tanár, mint a milyen kiváló művész. Alig találkoztunk Magyarországon újabb zenei életének jelentékenyebb alakjával, ki ne az ő keze alól került volna ki. Világjáró nagy művészek, neves zenészek, tanárok mind az ő vasszigorát áldják, átadó-képessége által lettek nagyokká, szinte nőiesen finom lelkületének közvetlen hatása alatt művészekké.

Nagy hírnevű tanítványai közül egy kis leánykát fogunk a sok élvezetet ígérő estén hallani. *Morvay Zsuzsika* 1894-ben született Tisza Szalókon, hol atyja járásbírósi hivatalnok volt. Négy évvel később Csurgóra költöztek. Majd Budapesten telepedtek le, hol *Thomán István* tanítványul fogadta az érdekes arcú, sápadt gyermeket.

A csodás tehetség lankadatlan szorgalommal párosul a leánykában. Naponta 7—8 órát játszik s akkor is csak hosszas rábeszélésre hagyja ott imádott hangszerét. Már két év előtt olyan hírneve volt a kis művésznőnek, hogy mikor üdülés végett 1906. év júliusában Riminibe ment, az ottani 120 tagból álló filharmonikus társaság felkérte őt, hogy *Mozart C-moll* hangversenyének zongorarészét játssza el. A sikor oly óriási volt, hogy alig bírtak lecsillapodni a lelkesült olaszok az ismételt adót ráadás után is. Pedig a hangversenyen *Bonci*, *Novelli*,

Emma Grammatica, *Baccoroti* és *Abbati* is közreműködtek. 1907. májusban ugyanazon filharmonikus társaság tiszteletbeli tagjává választotta a mi reménységünket, a magyar zeneélet ez új tündöklő csillagát.

A jól megérdemelt hálás köszönet illesse a zenekedvelők egyesületének buzgó vezetőit, hogy működésüket ilyen elismerésre méltó gondossággal kezdték meg. Teljes bizalmunkat fejezzük ki a kezdet után, mert alapos lehet a reményünk, hogy e régen nélkülözött lelki szükségletünket a jövőben is kellő körültekintéssel igyekeznek kielégíteni.

VÁRMEGYE.

Papválasztás Hajduszoboszlón.

A megüresedett hajduszoboszlói ref. lelkészi állásra kitűzött választás tegnap kezdődött. A választás az egyház tanácstermében, *Kovács Gyula* alispán és *dr. Nagy Gábor* tanácsbírák vezetése alatt folyt le a küldöttségek előtt, miután a választók száma a 2500-at meghaladta. A szavazás egész nap tartott, nagy korteskedés közt, ami semmiképp sem illendő — papválasztáshoz, de abszolút többséget egyik jelölt sem kapott, miért is ma a két legtöbb szavazatot nyert jelölt közt potválasztás lesz.

Kinevezés. A honvédelmi miniszter a debreceni egyes katonai felülvizsgáló bizottság elnökévé *Weszprémy Zoltán* főispánt, helyettesévé pedig *Pénzes Sándor* vármegyei árvászeki elnököt nevezte ki.

A fiatal asszony halála.

A törvényszéki orvos vizsgálata.

Megrendítő körülmények közt hunyt el tegnap *P.-Ladányban Makai Bálintné* szül. *Bekes Erzsébet*. A fiatal asszony családi örömeinek nézett eléje. Öröm helyett azonban gyász és szomorúság érkezett. A nagy esemény végzetessé vált a fiatal asszonyra, aki alig szorította keblére csopp magzatát, visszahanyatlott párnáira s meghalt.

A fiatal asszony megrendítően tragikus sorsa általános részvétet keltett, férje pedig vigasztalhatatlan volt. A boldogtalan férj fájdalomában oly kijelentést talált tenni, mely feleségének halálát különös színben tüntette fel.

Az elejtett szónak, úgy látszik, némi alapja van, mert a járás-orvos, aki a hullák megvizsgálásával volt megbízva, maga is gyanusnak találta a halált. Az esetről nyomban értesítette az ügyészséget, mely a vizsgálatot elrendelte. A fiatal asszony hullájának felboncolása végett *dr. Lang Sándor* törvényszéki orvos kiutazott *P.-Ladányba*.

VÁROSHÁZA.

Jog- és pénzügyi bizottsági ülés. A város jog- és pénzügyi bizottsága pénteken és szombaton tart ülést, amelyen a közgyűlés elé kerülő ügyeket látják el javaslatokkal.

Intézet szállott fiuk részére. A nagyszöllősi, szállott fiuk intézetét a közoktatásügyi kormány állami gyermekvédelmi intézettel alakította át, a megnyitása azonban elmaradt. A miniszter most korrendeletben értesítette a törvényhatóságokat, hogy az intézetbe való felvételt külön értesítésben fogja közölni.

Megengedett sertésvásár. A földművelésügyi miniszter értesítette a városi tanácsot, hogy a város VIII. állategészségügyi körzetében, bizonyos feltételek betartása mellett, engedélyezi a sertésvásárt. A sertések a zárfeloldásig csak belforgalomra kerülhetnek Ausztriába, Horvátországba és Kőbányára azonban nem szabad szállítani.

Debrecen bikái. A városi törzsgulyából vett már a múlt évben is bikát *báró Sennyey Béla*. A bika, úgy látszik, nagyon megtetszett, mert most újra a várostól akart venni bikát. A legszebb bikáért 4000 koronát ígért a báró gazdatisztje, de azt a város nem adhatja, mert kell a törzsgulyához. A 4 éves bikák közül azonban választott. Ezért 2500 koronát ígért. Ilyen híres, nevezeteselek a város bikái.

A Csokonai kör ülése.

A Kazinczy pályázat eredménye

A Csokonai kör tegnap választmányi ülést tartott, amelyen *Kardos Albert* tette jelentést a Kazinczy pályázat eredményéről. Három pályatételre tizenhárom pályamű érkezett be. Érték tekintetében azonban már kevésbé eredményes a pályázat.

A Kazinczy és a debreceni gramatika című pályázatra három mű érkezett be. Kettőt 14—14 arannyal, egyet 4 arannyal jutalmaznak.

A második pályatételre: *Leiró költemény*, vagy *genrekép a magyar paraszti vagy munkás életéből* négy munka érkezett. A bizottság egyiket sem tartotta jutalomra méltónak.

A harmadik pályatétel *Ovidiusból* ki vánt önálló részletfordítást. Hét pályamű közül elsőnek „*Laurum*” jelígéjűt, másodiknak „*Omnia sumt...*” jelígéjűt állapították meg.

Megállapították ezután a jövő évi pályatételeket is.

1. *Budai Ferenc* polgári lexikonánál hatása elbeszélő irodalmunkra.

2. *Leiró költemény*, vagy *genrekép a magyar földművelő, vagy munkás életéből*.

3. Műfordítás a 19. századbeli angol lírából.

Ezután elhatározták, hogy a kör háza alapjából fennmaradt kétezer koronát a felállítandó közművelődési palota céljaira a városnak adják át abban a reményben, hogy a Csokonai-kör megfelelő helyiséget fog kapni.

Komlóssy Arthur átadta *Bulyovszki Lilla* ötven koronás adományát, amelyet a adományozó azzal küldött, hogy abból Csokonai-művek szereztessenek be. A választmány köszönetet szavazott az adományért. Az ülés ezzel véget ért.

A szerelem áldozata.

Gyermek-gyilkosság gyanúja.

Egy szép leány büne.

A rendőrség tegnap délután letartóztatta *Osváth Erzsébet* cseléd-leányt. Az alig 20 éves leányról alig tétéleznél fel az ember azt a rettenetes bűnt, amelylyel vádolják. Szép arca, ártatlan tekintete meg-

Ganz-féle Villamossági R. T. építészvezetősége (Piac utca 72.) által készítettnek villamos-világítási- és legnagyobb szakértelemmel. — Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinck díjtalanul szolgál. Telefon szám 568 **Világítótetek, csillárok és szerelvények dus raktára.** Telefon szám 568

KÁVÉ-ÜZLET.

Mindenkor a legfinomabb faj kávék
vannak raktáron.

MÁYER JENŐ

Telefon 145.

TEA-ÜZLET.

Zamatos, erős orosz és kínai teák.
Kitünő minőségű angol rumok.

tévesztene bárkit is. A szép külső olyan, mint a délibáb — csal; szivtelenség honol mögötte, mely a büntől sem irtózik. Az ártatlan arcu leány megölte piciny, alig pár hónapos magzatát, bűnös szerelmének gyümölcsét, mert szégyent hozott volna rá s mert további szeretkezésében utjában állt.

A szörnyű bűnről a rendőrséget névtelen levél útján értesítették. A leány itt szolgált az Abelesz-féle intézetben, valahogy tudomást szerzett a megindult vizsgálatról, hirtelen megszökött. Mikor a rendőrség az Abelesz intézetben megjelent, Osváth Erzsébetet, már nem találta ott.

A bűnös leány hiába szökött meg, az igazságszolgáltatás kezei utólrérték. Felkutatták buvó helyét s Kabán rátalált a rendőrség. Súlyos bűnét tagadja, de a megejtett rendőri és orvosi vizsgálat ellene bizonyítanak. A rendőrség letartóztatta s még tegnap átadta a királyi ügyészségnek.

SZÍNHÁZ.

Varázskeringő. Ma este kerül bemutatásra a Varázskeringő, Dörmann és Jakobson kedves meséjű s fülbemászó zenéjű, a Királyszínházban óriás szenzációt keltett operettje. Erre a bemutatásra az igazgató óriási anyagi áldozattal új díszleteket s szebbnél-szebb festői jelmezeket készíttetett. A Varázskeringő előadására a villanyvilágítást is kiterjesztette s valóban festői látvány lesz, midőn a fényesebbnél fényesebb toleitek és díszletek e pazar villanyárban fognak uszni.

Varázskeringő főpróbája ma délelőtt lesz megtartva, amelyen az összes közreműködők jelmezekben fognak részt venni. A főpróba az összes díszletekkel s teljes világítás mellett tartatik meg.

Varázskeringő szereposztása. XIII. Joachim, uralkodó herceg — Árkosi. Heléna, leánya — Zilahyné. Lodár — Polgár Sándor. Niki, ulanus hadnagy — Horváth Kálmán. Gusztó — Bay László. Vendelin, miniszter — Boda. Sigismund, főkomornyik — Ligeti. Friederika, udvarhölgy — Fehér Olga. Steingrubert Franci, a női zenekar primása — Lónyai Piroska.

A Varázskeringő előadásai alkalmával a vidéki t. közönség kényelméről úgy gondoskodott az igazgató, hogy a három bérletszűnetes előadásra sürgönyileg egy nappal lefoglalhatók a jegyek.

A „Színházi Ujság“ a szezon slágerdarabjának, a „Varázskeringőnek“ bemutatója alkalmából ma alkalmi számot adott ki. A rendkívüli változatos és gazdag tartalomról kiemelendők a „Varázskeringő“ pontos színlapján és tartalmának részletes, kimerítő ismertetésén kívül a bájos keringő, melytől tulajdonképp elnevezését nyerte a darab. Múltatásul szolgálnak a kulisszák világából ellesett józsu, bohém-tréfák, melyek közt legsikerültebb a kiváló komponista, Strausz Oszkár esete, darabjának budapesti premiére alkalmából, mikor a „Walzertraum“ magyar címének értelme után kérdezősködött. A gazdag tartalmat a színház körébe vágó eseményekről szóló hírek egészítik ki. A „Színházi Ujság“ alkalmi száma a „Varázskeringő“ minden előadása alatt a színház előtt levő elárúsítóknál kapható.

Hírek az Uranusból. Tegnap délután gyermekelőadásban mutatták be az Uranusban félhelyárak mellett „Jézus születése, élete és halálát“, még mindig telt ház előtt. Mint vettük az értesítést, ma délután a „Svotits“-intézet összes növendékei fogják ezt az óriási sikerű képet megtekinteni délután 3-4-ig és 4-5-ig. Ez alkalomból 5-6-ig a nagyközönség is megtekintheti félhelyárak mellett. Este 6-tól rendes helyárak mellett egy olyan felséges és rendkívül érdekes, mulatságos új műsor kerül bemutatásra, a mely az összes eddigi műsorokat felülmúlja.

A mai színházi előadás után az Uranus villamos színházban külön előadás lesz, teljesen új műsorral.

Az Uranus mai pompás, új műsora.

1. A szórakozott zsonglőr. (Bohózat.) 2. Újévi szerencsekívánat. (Bohózat.) 3. Vérébék a párisi rendőrség szolgálatában. (Szenzációs.) 4. A Nőorvos. (Bohózat.) 5. A bosszuálló habok. (Dráma.) 6. Fokról-fokra. (Bohózat.) 7. A kis életmentők. (Tragédia.) 8. Ultramodern lakás-berendezés. (Bohózat.) 9. Lóverseny és szerelem. (Szenzációs látványosság.) Műsorváltozás fenntartva. Előadások este 6, 7, 8 és 9 órakor. Helyárak mint rendesen. Holnap, pénteken, jan. hó 24-én „Amerikából Európába“. (Rendkívül érdekes eredeti folvertel.) Azonkívül kitünő, pompás, új műsor.

Kisiklott vonat.

Utasok veszélyben.

Nagy veszélyben forogtak azok, akik tegnap este a budapesti személyvonattal utaztak. A vonat Szatmár állomásnál kisiklott s kevésbe mult, hogy végzetes következményt nem vont maga után. Szerencsére a vonat azonnal megállt s csupán a mozdony siklott ki és a pálya rongálódott meg. Az utasoknak, akik a gyors fékezés következtében jobbra-balra borultak, kisebb-nagyobb horzsoláson kívül komolyabb bajuk nem történt.

A szerencsétlenség az állomás előtt, a bejárati váltónál történt. Egy szemtanu állítása szerint a kisiklást a váltó rosszul záródása okozta. A két sín ugyanis nem szorult tökéletesen egymás mellé s a mozdony kereke közzé szorult. A vonat hatalmasat zökkent s azután megállt. Az óriási súlylyal bíró mozdony darabokra törte az acél sineket s mélyen bele furódott a földbe.

A baleset következtében a vonatot segélygéppel továbbították és több, mint két órai késéssel érkezett meg Debrecenbe. Pályarongálás következtében a személyforgalmat átszállással közvetítették.

Az esetről értesítést küldtek Debrecenbe, honnan a vizsgálat megejtésére többen, még az est folyamán Szatmárra utaztak.

A Debreceni Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala: Főter, Lamprecht-palota, az udvarban földszint, telefon 411. Hivatalos órák: Reggel 8 órától 12-ig, délután 2 órától este 7 óráig. Este 7 órától a lap szemléi és anyagi részét illető minden megkeresés a Debreceni Ujság nyomdájába: Arany János-utca 47. sz. alá intézendő.

UJDONSÁGOK.

Debreceni tájékoztató.

Főiskolai olvasóterem (Collégium) nyitva Vasárnap kivételével naponta d. e. 8-12. d. u. 3-6. **Főiskolai anyakönyvtár** (Collégium) nyitva Vasárnap kivételével naponta d. e. 8-12. d. u. 3-6. **Főiskolai muzeum** Collégium nyitva vasárnap d. e. 10-12. — **Városi muzeum** (Hatvan-u. 23) nyitva minden szombat d. u. 2-4. Vasárnap d. e. 10-12-ig, — **Csokonai ereklyetár** (Hatvan-u. 23.) nyitva minden szombat d. u. 2-4. Vasárnap d. e. 10-12. — **Gönczy tanszermuzeum** (Hatvan-u. 23.) nyitva minden szombat d. u. 2-4. Vasárnap d. e. 10-12. — **Zenedő Cspó-utca 20.** — **Tornaosarnok.** Péterfia-utca 76. **Kéz ügyesítő műhely.** Kereskedelmi iskola. Nyitva Szerda-és Szombat d. u. 2-5. **Siketnéma tanintézet.** Csapó-u. **Vetőmag vizsgáló állomás.** (Pallagi gazdasági tanintézet.) **Dohány kísérleti állomás.** (Pallagi gazdasági tanintézet.) **Vegyikísérleti állomás.** (Pallagi gazdasági tanintézet.) **Közkórház.** Péterfia-u. végén, betegek d. u. 2-4-ig látogathatók. **Női klinika.** Atilla-tér. **Gyermekmenhely.** Mester-u. végén. **Margit fürdő telep.** Péterfia-u. **Vizgyógyintézet.** A nagyerdőn. **Dohánygyár.** Atilla-tér. **M. A. V. műhely** Állomás. **István malom.** Péterfia-u. **Stern kefégyár r.-l.** Vénkert. **Falk kefégyár.** Miklós-u. végén. **Gebauer órcokoporsó gyár.** Homokkert. **Erőtakarmánygyár** Margit fürdő telep.

* Kiss József a Csokonai-körhöz. A mult hóban ünnepelte meg a magyar irodalmi világ Kiss József írói munkásságának negyven éves jubileumát, amely alkalomból a Csokonai-kör megleghangu levélben üdvözölte a nagynevű költőt. Az üdvözlést Kiss József a következő sorokkal köszönte meg:

Tekintetes elnök ur!

Negyven esztendő írói jubileumomon az önök nagyérdemű társasága is az üdvözlők között volt. Jól esett nekem megemlékezésük, fogadják érte köszönetemet és el nem muló hálám kifejezését. Magyar költőnek nincs nagyobb megbecsülése, mint amikor testvérei, az irodalmi társaságok tagjai az ünneplők sorába állanak. Mély hódolat a gyönyörű sorokért, amelyeket hozzám intéztek. Mindig büszkén fogok visszagondolni kitüntető figyelmükre. Kérem a tekintetes elnök urat, közölje a társasággal hálás érzelmeim kifejezését és tartsanak meg engem továbbra szeretetükben. Budapest, 1908. jan. hó közepén. Mély tisztelettel Kiss József.

* Kinevezés. A földmívelésügyi miniszter leiratban értesítette a várost, hogy **Hosszu Vazul** távozásával az ohatkócsi, hortobágyi, macsi és a vágóhídi rakodó, a vámospécsi és hajduhadházi állatorvókhöz szakértőül **Gerő Dániel** állatorvost nevezte ki, míg **Hosszu Vazul**, **Axmann Gyula** és **Csáky János** állatorvosokat az eddigi teendők alul felmentette.

* Az iparos-árusok helypénze. Az ipartestület kérelmére a tanács úgy határozott, hogy a piacon naponta áruzó iparosoknak azt a kedvezményt adja, hogy a helypénzt egész évre átalányösszegben válthatják meg. E kedvezményt csak azok élvezhetik, akik február elsejéig lefizetik az egész évre szóló átalányösszeget. Akik a fizetést elmulasztják, a kedvezményt elvesztik és a naponta való fizetéssel háromannyit fizetnek, mint így átalányban, miért is az iparosoknak a saját érdekük, hogy a helypénzátalányt a mezőrendőrségen lefizessék.

* Royal nagy kávéház előkelő családok és társaságok legkellemesebb találkozó helye, nagy választéku Bufet, elsőrendű zene. Tisztelettel Hauer Bertalan.

FÜSZERÜZLET

Vásárlás könyvre vagy készpénzen.
Minden csomag házhoz lesz szállítva.

MÁYER JENŐ

Telefon 145.

CSEMEGE-ÜZLET.

Minden idénynek csemege árai állan-
dóan frissen kaphatók.

* **A szabad-iskola.** Ma, csütörtökön este 6 órakor dr. Kovács Gábor jogtanár fog előadást tartani a szocializmusról. Az előadás helye az ipartestület díszterme. (Városi bérház. Simonffy-utca 1. sz., II. em.)

* **Betörő a Csapókerthben.** Csiba Sándorné csapókerthi lakos takarítónőt érzékenyen károsította meg tegnap egy eddig ismeretlen tettes. Csibáné ugyanis délután 3-4 óra tájban eltávozott lakásáról s az ajtót bezárta, vagyis csak be akarta zárni, mert a zár el volt rontva s mikor a kulcsot egyszer megfordította benne, az ütköző nem érintette meg az elzáró vasat s az ajtó nyitva maradt. Mire pár perc múlva visszatért, meglepetve tapasztalta, hogy az ajtó nyitva van s a fiókból 12 korona pénze hiányzik. Azonnal a rendőrségre sietett, a hol az esetet bejelentette. A rendőrség megindította a nyomozást.

* **Tűz a tanyán.** E hónap 19-én kigyuladt Fried Emil ohati bérlő tanyáján a gépház. A könnyen veszedelmessé válható tüzet azonban még idejében sikerült elfojtani.

* **Meglopott árus.** Tegnap délelőtt a csizmadia szín előtt árulgatott Gyarmati Józsefné, Morgó-utca 36. szám alatti lakos. Ugy tíz óra tájban feltűnt neki, hogy egy 10-12 évesnek látszó fiú ott ólálkodik a vásárlók között. Nem igen figyelhette tovább, mert el volt foglalva a vevőivel. Ezt az alkalmat használta fel aztán a gyermek s egy fűzős cipőt elcsipett Gyarmatiné áruló asztaláról, s avval hirtelen eltűnt. A rendőrség megindította a nyomozást.

* **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: Kovács Sándor ev. ref. 8 napos, Haluska Ferenc r. kath. 46 éves, Thuri János ev. ref. 80 éves, Sholicz István ev. ref. 2 éves.

* **Hogy lehet meghizni?** A hizást a következő ételek és italok segítik, elő: tej, vaj, zsír, zsiros hus, tésztaemlék, cukros sütemények, árpa, dara, és rizslevések, tejsűrű, méz, kakaó, csokoládé, sör, édes bor, édes likőrök. Főképpen tehát ezekből az italból és ételekből kell bőven fogyasztania annak, aki meg akar hizni. Hogy a gyomor el tudja végezni a rárótt nagy munkát, nem szabad túltölni, hanem inkább többször napjában, de kisebb mennyiségben kell az ételt-italt bekebelezni. A bőséges táplálkozás mellett elősegíti még a hizást a nyugalom is. Aki tehát meg akar hizni, annak nem szabad sokat járni, nem szabad nehéz testi és szellemi munkát végezni. A nap nagyobb részét pihenve töltsse el s ha tud, étkezés után szundikáljon egy fél órát. Ez a nappali alvás igen elősegíti a zsílerakodását a testben. Ujabbban az orvosok a gyenge szervezetűket, főleg a vérszegényeket, ideg- és tudóbajosokat is ilyen módon gyógyítják.

* **Hűtlen cseléd.** Kellemetlen meglepetésben volt része Salamon Antal Eötvös-utca 21. szám alatti lakosnak. Cselédje, a kihez nagy bizalma volt, rutul kijátszotta. A gonosz teremtés távollétében szobáját felnyitotta, szekrényét feltörte s az ott őrzött kevés megtakarított pénzétől megfosztotta. A hűtlen cseléd megszökött a városból.

* **Varázskeringő (Walzertraum)** zongorára kapható Antalfy Józsefnél, Piac-utca 44. sz. alatt.

* **Uj higiénikus szikvizgyár.** E hó 6-án nyílt meg a városszerte közismert Kun István gyógyszerésznek minden tekintetben modernül berendezett szikvizgyára, melynek megnyitását a helyszínelő felvétele után a hatóság képviselői és Szalay Béla tiszti orvos a legnagyobb megelégedéssel engedélyezték. A szikvizgyárban bármily mennyiségű szikviz telefonon is (595, initerurban) megrendelhető.

* **Ujdonság.** Legdivatosabb dobozos, perforált levélpapírokban, ésríróasztali tenyartók, festőminták, angol és solingeni zsebkések, finom levelezőlapokban egyedüli nagyválaszték Thaisz Arthur előbb Pongrácz Géza papírnagykereskedése, Debrecen.

* **Uri hölgyek figyelmébe.** Több ízben hallottam már uri hölgyeket úgy nyilatkozni, hogy szeretnének szabászatból s némileg a varrásból is oktatást nyerni. Ezen nyilatkozatok arra birtak, hogy a jelenlegi mort-szezonban február 1-től márc. 15-éig egy ilyen szaktanfolyamot rendezzek. Fölhívom tehát az igen t. uri hölgyek figyelmét, hogy akik a modern szabászat és varrás egyes és összes ágaiból oktatást nyerni óhajtanak, szíveskedjenek február 1-éig jelentkezni szóval, vagy írásban. Teljesen külön oktatás is nyerhető. Ilyen szaktanfolyamot kizárólag csak mort-szezonban szándékozom rendezni, így a többi időközben az oktatást beszüntetem. Azért kérem most a kedvező alkalom felhasználására a hölgyközönséget. Kiváló tisztelettel: Györfly Károly, női szabó. József kir. her. utca 6.

* **Tengeri halak naponta frissen érkeznek** elárúsításra a Simonffy-utcai vassátorba.

TÁVIRATOK.**Az óbudai választás.**

Budapest, jan. 22. Benedek János képviselő, az óbudai képviselőválasztás elnöke ma megtette az előzetes intézkedéseket, hogy reggel a 2 küldöttség előtt szavazzanak a választók.

Botrány az egyetemen.

Budapest, jan. 22. Concha Győző tanár a mai indexaláírások kijelentette, hogy mások indexét is aláírták, pedig azok tulajdonosai nem is voltak ott.

— Megloptak! — kiáltotta a tanár, mikor a dolog kiderült, t. i., hogy a kérdéses egyén, a ki különben hamar eltűnt az egyetemen, mást akart beírni. Mándoky Lajos tanárjelölt utána szaladt és elfogatta az illetőt a rendőrrel, a mi miatt nagy botrány tört ki az egyetemen, a melyet csak később tudott lecsillapítani Concha Győző rektor, a ki sajnálatát fejezte ki a történet felett. Mándoky szintén kijelentette, hogy nem indexaláíróra gondolt, hanem a tanár felhívása után tolvajra és azért vette igénybe a rendőri segítséget.

Kossuth-szobor pályázatok.

Budapest, jan. 22. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a városháza nagytermében tartsák a pályaművek bírálatát, mely február 26-án fog megtörténni.

Nagy tüntetés Berlinben.

Berlin, jan. 22. A munkanélkülieknek tegnap délután a birodalmi gyűlés épülete előtt lezajlott tüntetése alkalmával véres összütközések támadtak. A rendőrök kardot rántottak és sok tüntető részben súlyosan, részben pedig könnyebben megsebesült. Maguk a gyűlések a legnagyobb rendben folytak le. De délután négy óra felé a birodalmi gyűlés közelében levő Schiffsbandammon a tömeg váratlanul összeütközött a rendőrséggel. Moakit felől a munkanélküliek nagy csapatai, többnyire tizenhét-husz éves fiatal emberek vonultak fel a birodalmi gyűlés épülete elé, ahol felálltak. A tömeg mintegy 1500-2000 emberből állt. Nagyszámu rendőrség közeledett, hogy a tömeget eloszlassa. A rendőrtisztek felszólí-

tották a tömeget, hogy oszljon szét, de válaszul egy kő repült a rendőrök felé, a mely egy lovasrendőrt lábán súlyosan megsebesített. Ez mintegy jeladásul szolgált a többieknek. A tömeg megrohant egy kövekkel megrakott kocsit, mely az operettszínház új épülete előtt megállt és egyszerre valóságos kőzápor zúdult a rendőrökre. Erre egy rendőrtiszt támadást vezényelt, a rendőrök kirántották oldalfegyvereiket és vadalmi kezdték a tömeget. Sok ember, ki a rendőrök útjába állt, lapos kardvágásoktól részben súlyosan, részben könnyebben megsebesült.

Nagy erdőégés.

Melbourne, jan. 22. A Victoria város-rész több pontján nagy kiterjedésű erdőégés tört ki. Számos tanyai ház elpusztult. A kár jelentékeny.

Borzalmas öngyilkosság.

Fiume, jan. 22. Mayer Jenő postatiszt ma az ágyát lelöcsolta petroleummal, azután meggyújtotta, mikor pedig már égett, két golyót röpített az agyába. Azonnal meghalt. A nyomban megejtett rovincsolásnál megállapították, hogy hiány nincs.

Az általános szavazati jog.

Berlin, jan. 22. A birodalmi tanács és a királyi palota utvonalaít ma reggel a rendőrség elzárta, úgy hogy minden forgalom megszűnt.

Szajkosár az ellenzéknek.

Budapest, jan. 22. Nagy Emil dr. szolnoki 48-as képviselő ma délelőtt nyújtotta át a házszabályok módosítása ügyében javaslatát a Házelnöknek. A megokolást pénteken terjeszti elő és azt a Ház a delegációk ülése után tárgyalja.

Az obstruálók ügye ma már határozott formát öltött. Andrassy Gyula belügyminiszter és Eszterházy Mór gróf, azonkívül Pallavicini Ede örgróf nagy csoport előtt magyarázták a revízió szükséges voltát. Eber Antal erre azt kérdezte, mit csinálnak, ha a javaslatot megobstruálják?

— Három hónapig várunk — felelte Andrassy. Juniusig elintézzük a költségvetést, azután pedig jön a házfelosztás és a koalíció legalább is oly erővel tér vissza ide, mint a milyen a mostani ereje.

Agyonvert gazda.

Déva, jan. 22. Navalásfalván Zsula Sándor parasztgazdát 3 haragosa furkósbottal agyonverte. A csendőrség az elmenekült gyilkosokat a hegyek közt üldözi.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Pulykára éheztek.** Török József és két társa szoboszlói lakosok pulykára éheztek. Kimentek Czeglédi István gazda tanyájára s onnan három pulykát elvittek. Tegnap a debreceni törvényszék Török Józsefet és a feleségét hét-hét napi, Görög Lajost pedig egy napi fogházra ítélte.

§ **A kabai váltóhamisítás.** Berger József kabai lakos váltóhamisítási ügyét tegnap reggeltől kezdve tárgyalja a debreceni törvényszék dr. Oláh Miklós elnöke alatt. Ötvenkilenc károsult idéztek be, akik közül harminceket hallgattak ki eddig. Még husz károsult vár kihallgatásra, úgy hogy ítéletre ebben az ügyben valószínűleg csak holnap kerül sor.

Mezőgazdasági Bank

mint szövetkezet
Debrecen, Piac-utca 38. szám (főposta mellett.)

Kölcsönöket folyósít:

kezességi jótállás,
betáblázás,
életbiztosítási kötvény
vagy értékpapír fedezet mellett.

Debrecen, 1908. január hó.

Az igazgatóság.

Csődtömeg eladási hirdetmény.

Vb. Stern Ignác és Társa volt debreceni cég csődtömegéhez 1-712 télszámok alatt leltározott 9769 korona 86 fill. beszerzési, s 5756 kor. 67 fill. becsértékű áron felvett téli szövött áruknak zárt ajánlati uton leendő eladását a csődválasztmány az alábbi feltételek mellett elhatározván felhivatnak mindazok, kik ezen árukat megvenni akarják, hogy zárt írásbeli ajánlatukat dr. Popper Mór debreceni ügyvéd mint a csődválasztmány elnökénél a becsérték után számított 10% bánatpénz lefizetése mellett 1908. január 30-án d. e. 12 óráig adják be.

1. A választmány fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok felett ugyanaznap d. u. 3 órakor a választmányi elnök irodájában tartandó ülésen szabadon határozzon s ugyanakkor a zárt ajánlattevők között esetleg szóbeli árverést is tartson.

2. A csődtömeg az eladásra bocsátott áruknak sem minősége sem mennyiségéért sem pedig a leltár helyességéért felelősséget nem vállal.

3. Vevő az ajánlat elfogadásától számított 48 óra alatt az árukat átvenni, azokat ugyanakkor az üzlethelyiségből hol jelenleg vannak, a vételár lefizetése után elvitetni tartozik s amennyiben vevő az ajánlati feltételek bármelyikének eleget nem tette, bánatpénzét a tömeg javára elveszti s ezen felül kártérítési kötelezettsége épségben marad.

4. A vételi illetéket vevő viseli.

5. A leltár s az áruk a tömeg gondnok közbenjötté mellett bármikor megtekinthetők.

Dr. Goldmann Ármin
csődtömeggondnok.

Donogán és Somossy

Debrecen, Kistemplombazár.

Báliidényre:

Csipke ruhák, Batisztruhák
Legdivatosabb

selyem kelmék,
Francia himzett batisztruhák.
Óriási választék!

Kis macsi tejgazdaságból házhoz szállítva palackokban kapható

tej

bármily mennyiségben.

Megrendelhető

MAYER JENŐ,
fűszerüzletében. 517

Ha irodájában

nyomtatványra, üzletkönyvre vagy bármire van szüksége, hívja telefonon

106, számot.

MIHÁLY mindent jól és olcsón szállít.
Debrecen, Főter 30.

Moskovits József

úri szabó divatterme

Angol és hazai szövet
ujdonságok raktára

A legelegánsabb

úri ruha különlegesség

elsőrendű szabóműhelye

Piac-utca 46. szám az udvarban.

A farsangi idényre

különösen ajánljuk

alkalmi, estélyi és báliruhák
jelmezek és estélyi köpenyek

elkészítésére

divatszalonunkat,

BOSZNAY J. és TSA

divatruházában

Debrecen, Kossuth utca 5. szám.

Kulesár József

bronzműves. DEBRECEN, Szt.-Anna-u. 6.

Készít mindennemű sárgaréz és bronzárakat, légszesz acetylen és villamos csillárokat

Osillárok átalakítását petróleum és légszeszről villamosra, vagy légszeszes villamosra (combinálva). Újja tisztításokat s minden e szakmába vágó javításokat elfogad és gyorsan, szakszerűen és jutányos árak mellett eszközöl.

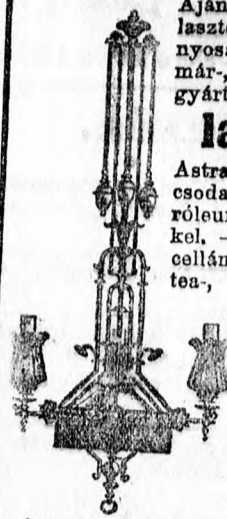
A Hazai Gáz-izzófény Részvénytársaság debreceni képviselője.

Állandó nagy raktár „Rádium-fény” és lefele égő gázizzótestekben, üveghengerek, legújabb üngyújtók és egyéb felszerelési különlegességekben, Gyönyörű fényű kirakat és utcai lámpákban. Jókárban tartást jutányos árban elfogad.

Menyasszonyi kelengyel és ajándéktárgyak nagy raktára.

Kaszanyitzky Endre

Debrecen, Piac-utca 57. szám.

Ajánlja a legnagyobb választékban és a legjutányosabb árak mellett Dittmár-, Brunner- és hazai gyártmányú asztali függő

lámpákat,

Astral-, Meteor-, Apolló-, csoda-, nap-, villam-, petróleum- és Auer gázégőkkel. — Ugyiszintén porcellán és angol fayance tea-, kávé-, mooca- és mosító és mindezen nemli asztali cagnac és likőrös üveg készleteket, majolika, haroz és china- ezüst ujdonságokat

Vidék megrendeléseket pontosan, gyorsan teljesítetnek.

Arjegyzékkel kívánatra bérmentve szolgál.

Vendéglői és kávéházi felszerelések.

ADRIA

halkonsorv és halfüsttölgyár

Debreczen

Főraktár: BUDAPEST.

Különlegességek:

Orosz szardíniák, marinált heringek, mindenféle csemoge áruk, Bismark heringek, göngyölt-, fűszerezett-, fillett- és kocsonyázott heringek, korona szardíniák, hal saláta, Bückling, Anohovis' Sprottni. Füstölt vöröshusu rajnai lazac. Valódi strahisundi-marinált heringek.

Kérjen árjegyzéket.

Naponta friss Bückling.

Kapható

minden fűszerüzletben.

Legszébb! Legjobb! Legtartósabb!

Glaco, svéd és szarvasbőr

keztük.

"Saját készítményű

sérvkötők, — haskötők,
gummi görcsérhárisnyák,

Valódi francia és amerikai

gummi különlegességek
SCHÖN SÁNDOR

— keztük-, kötőszerek és orvosi műszertárában —
Debrecen.

Piac utca 12. szám. (Stencinger ház).

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 4 k rajóár, 8 fillér.

Leveleiben tudaliosdálakra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg be- küldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

BARNA fiatal ember szeretne megismerkedni csinos fiatal leánnyal; levelet „Erzéssel” jelgére kérek a kiadóba. 6772

FARAGO Aurélt bűtörtökön 6 órakor várom. Huska.

39 éves özvegy vagyok, 1000 kor. hozományom van, nőül mennék egy hozzám illő férfihez, kinek biztos állása van; levelet „Fehér májva” jelgére a kiadóba. 6770

KEKSZEMŐ menyegzőkének a kiadóban levele van, kérem azonnal átvenni. 6774

Ajánlat.

EGY szoba, pincse, konyha minden órán kiadó, Kossuth-u. 31. 6759

HARISNYAK IPAR VALLALAT. Harisnyák kötése és fejelése felvállaltatik Benyás Emilnél Debrecen, Tisza palota. 9118

NÁLAM ne legyen kézpénzért, mégis olcsóbb árakban kaphat férfi, fiu és leány felöltők, öltönyök, férfi és női ruhák, szőnyegek, paplanok, ágyszerítők, Jager ruhák, tükör kép és butor nagy választékban Kaiser Salamon Hatvan-u. 2. 6095

TÖRT arany és ezüst ékszereket, régi pénzeket legmagasabb napi árakon veszek. Kónya László órás Kossuth-u. 2. Városházépület 6635

SZENT-ANNA utca 30. sz. utcai lakás azonnal kiadó. 6621

EGY kenyérsütőde teljes berendezéssel más vállalat miatt átadó. Cim a kiadóhivatalba.

VÁGOTT FA 100 kg.-onként házhoz szállítva 1 frt. 40 kr.-ért kapható. 1000 kg. vételnél 1 frt. 30 kr. Varga Károly szén és fakereskedőnél Liba piac. Telefon 465 sz. 6673

KIADÓ lakás. Simonffy utca 19. modern 5 szobás utcai 2 bejárattal, újból egy előszoba, 2 szobával, újból egy előszoba öt szobás két bejárattal május elsejére. Értekezhetni Hatvan utca 36. szám utcai lakás. 6729

Telefon 168. Telefon 168.

FÖLDVARI L.

Debreceni Első Elektrotechnikai gyára és vállalata Kossuth-utca I. szám.

Gyárt és árusít mindenféle elektrotechnikai cikkeket. Rendez be: lakások, üzletek és gyárak részére villamos világítást, kézi- és magán telefonokat, villámhárítókát, villemos csengőket, ennek szakszerű javítását s évi jókarban tartását legjutányosabban eszközli. — Saját motorerővel berendezett rézcsiszolás, nickelés és galvanizálás.

Villamos zseblámpák 1 k. 70 fillértől. Árjegyzék ingyen.

KÉT szoba, konyha, előszoba hozzávaló helyiségekkel minden órán kiadó. Hüvelyes utca 3. sz. 6704

Kereslet.

1908 február 1-re házmesteri, vagy szolgálai állásra keresek egy lehetőleg gyermektelen házaspárt. Jelentkezhetni mindennap déli 12-től d. u. 3-ig. Barna-utca 2. sz. 6762

JO hazból való tanuló leányok szabás, varrás tanuláshoz felvételnek. Egy önálló kabátvarrónó felvétetik. Mamuzich Józsefné varrodájában Szent Anna-u. 9. sz. 6702

HENTES tanuló felvétetik Csapo-u. 68. 6645

GÉPLAKATOS és vasesztérgályos tanulók felvétetnek. Ehrenreich Sámuel Széchenyi-utca 44. szám. 6441

GÉP varrónók és kézimunkás leányok felvétetnek. Goldstein Carolina Piac-u. 61. 6667

Eladás.

KÖZÖSKÖNYHABELI egy adagra szóló ebéd-vacsora jog azonnal eladó. Értekezhetni Pénzügyigazgatóság 5. ajtó. 6755

EGY paraszt szánka, láncos eke, vas berena eladó Hajó-utca 24. 6773

ASZKPK, apró hordók, borhuzó kötél eladók Nyomatató-utca 16. 6775

Mindennemű ruhák

tisztítását és festését

szépen és jutányosan eszközli

KONCZ JÓZSEF

gőzerőre berendezett kelmefestő- és vegyészeti ruhatisztító, Debreczen, Batthyány-utca 2. és Vár utca 3. szám (Zenede épület.)

Brtesítés.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a jelen kor igényeinek minden tekintetben megfelelő

mechanikai üzletünket és nagy javító műhelyünket megnyitottuk.

A midőn kérjük a t. közönség szíves pártfogását, vagyunk kiváló tisztelettel

Geller és Németh

Debrecen, Hatvan-utca 8. sz.

AROMÁS ZAMATOS PÖRKÖLT KÁVÉ FÉLEGYHÁZY JÁNOSNÁL

Megkezdődött a

fa-eladás

1. hó 25-étől

a Nagy-cserén.

Erdei ölenként:

1 öl szinfa . . . . . 30 kor. 40 fill.
1 öl botfa . . . . . 20 kor. 40 fill.
Forgács csomonként 4 kor. 10 fill.

a helyszínen.

Alsler J. és Testvérei bécsi cég. 719

Donogán és Somossy

Debrecen, kistemplombazár.

Óriási szőnyegraktár

Függönyök, — ágy- és asztalterítők, linoleum, bőrvásznak, flaneltakarók. — Valódi persa szőnyegekben

!! Óriási választék !!

Eladó borüzlet!

A főtéren 30 év óta fennálló jó menetelű

„Borüzlet”

szabad kézből eladó

Hol? — Megmondja a kiadóhivatal.

LASZLÓ ZSIGMOND ÁLLATORVOSI

RENDELŐ-IRODÁJA

nagy és kis állatok részére Csapo-u. 30. Telefon 558 sz.

Köhögés, rokadtság és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetetű-cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak Réthy-félét fogadjunk el!